

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egész évre	16 kor.
Negyedévre	4 "
Helyben házas bordva:	
Egész évre	20 kor.
Negyedévre	5 "
Vidakra postán szállítva:	
Egész évre	24 kor.
Negyedévre	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétvége és
szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására
vagy megörzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, augusztus 13.

Panis quotidianus.

(Dr H. L.) A marokszedő lányok nő-tája már elhallgatott a gabonaföldeken. A szerűskertekben cséplőgépek bugnak-zakatolnak. Szórják a szalmát, ontják a szemet. Egy-két nap múlva már pipázó parasztok hányják-vetik a világ sorát ör-lesre, eladásra szánt búzával szekerezve az országúton. Fontoskodó földműves-ember szájából hallottuk mostanában, hogy a mezőgazdának ilyenkor van az érettségi vizsgálata. Hát ennek a mon-dásnak, bárhonnan származzék is más-különbösen nagy apraktikus értéke, sok az igazsága.

A munkának, a veritéknek az új ga-bonaszemen látszik, az új kenyéren ér-zik meg a fekunditása. Ezek adják ki azt a remeket, amely nélkül a földmive-sek céhében nincsen mester. Ezek írják meg a bizonyítványt a lefolyt gazdasági tanévről. És ebben a bizonyítványban még az iskolainál is részrehajlatlanabbak, igazságosabbak a kalkulások.

Nos, az idej bizonyítványok nagyobb-ára jók. Bő esztendő volt az idej. Ami-ben persze a gazda szorgalmán kívül ezuttal is nagy tényező vala a Gondvise-lés áldása. Dus lett a kalász, kövér lett a szem, így hát fehér lesz a liszt s puha, jóízű a frissensült új kenyér. Hiszen még

a népdal is azt mondja, hogy tiszta bu-zából sütik a kenyeret. Mekkora isten-áldás is az a mindennapi kenyér, amely-ért imádkozunk. És kivált, mennyi poézis, gyöngédség is lakozik abban az első ke-nyérben, amely az új termés lisztjéből kerül a keresztény magyar gazdatársas-dalom asztalára. És mennyi meglepés, hálaszó, boldogság sugárzik ki belőle. Csak az érzi át ezt a sok gyönyörűsége-t, akinek lelkivilága igazán keresztény és valósággal magyar.

A magyar gazdatársadalom ezen a téren sajnálatos visszafejlődést mutat. A magyar gazdatársadalomban manap sokan vannak a hivatalosak közt, akik nem választottak, sokan vannak a jövevények, bevándorlottak, betolakvók, akik sem nem magyarok, sem nem gazdak. Elég baj ez ránk nézve. Sokan esznek a ma-gyar földbirtokososztály, a gazdaközönség, a nép kenyéréből; szinte eleszik előle olyanok, akiknek semmi jussuk, érdemük, titulusuk hozzá. Ott van mindjárt a ga-bonaszennál, a buzapiac hiénája, akinek jólsikerült pillanatfölvételét a nagyvárad-i piacról csak a közelmúltban mutatta be lapunk. Szoros összefüggésben van vele a határidőüzlet, a gabonauzsora, a papi-rosbuza, a börzespekuláció. Ott van leg-ujabban az agitátor elvtárs, a pesti ki-küldött, aki nem vetett, mégis arat, aki jóval több aratórészt huz azoknál, akiket sztrájkba loval. Ott a kufár, harácsoló, lelketlen hitelező a zugbankban, a pult

mellett, vagy a pálinkamérő asztalnál. Ott a gépvigéc, aki sokszor éppen a szá-jából kapja ki a falatot, a kenyeret a gazdának, No és, finis connat opus, ott a kivándorlási ágens, aki busás haszon mellett hajójegyet váltat az új világba az új buza árán.

És azután — sokan vannak. Se szeri, se száma azoknak, akik a magyar gaz-datársadalom kenyérpusztítói, élőködői. Tenni kell róla, hogy ezek a paniperdák kipusztuljanak. Mezdolgozik a magyar gazda a maga mindennapi kenyéréért, azon kell hát lenni, hogy jó étvágygyal, háborítlanul el is fogyaszthassa, meg is élhessen belőle.

Új világot élünk, új kenyeret eszünk most a politikában is. Elég volt a sa-nyaru, savanyu, keserű kegyelemkenyér-ből, amelylyel a korrumpáló liberálizmus tartott bennünket, mialatt széllel bélelt kreaturáit a földművelő Magyarország ke-resztény népén pohosra hizlalta. Itt az ideje, kivált most, a parlamenti szünet évadján, hogy a magyar gazdatársadalom keresztényszociális alapon városokint és falvankint alakuljon, szervezkedjék és tovább szervezkedjék ott, ahol a kezde-ményezés már szerencsésen megförtént. A szociáldemokrácia az utóbbi hónapok folyamán határozottan tért vesztett. Fő-városi kudarcai ismeretesek. Eltekintve most ezektől, a vidék szempontjából ott az aratósztrájk. Mennyit fenyegettek vele és hála Isten mégsem lett belőle a

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Az egyenruha.

Irla: France Anatole.

Még nemrég a gimnazistáknak két sor rézgombbal diszitett egyenruhát kellett visel-niök. Intézeti szabónk, Gregoire ur, igazi mű-vész volt s ennél fogva egyenruhát is igazi mes-terművek voltak.

Csak kétféle egyenruhát készítet: az egyik-nek arany pálmáágak voltak a gallér szövetébe bevarrva, ez volt az »első minőség«, a másik-nak egy posztódarabra varrták a pálmáágat, kevesebb csinál, mint az elsőét és ezt varrták a galléra, ez volt a »második minőségű« egyen-ruha. De még ez is eléggé igénybe vette a szegényebb sorsuak erszényét.

Szüleim körülményei még a leggyengébb reménységűt sem engedték bennem fölvislani, hogy Gregoire ur valaha »kiválasztott« vevői sorába fog sorozni. Anyám, ki szerény háztar-tásunkat maga vezette, nem volt gazdag, de nagyon jótékony, mi tudvalevőleg a szerény móddal nehezen egyeztethető össze. Gyengéd gondolkodása, mely a legnemesebb női lélekről tett tanubizonyosságot, sok kellemetlenséget oko-zott nekem. Egy napon tudomására jutott, hogy a Canattes-utcában egy szegény szabómester, ki egy személyben karmester is volt, rendkívül nyomasztó körülmények között él, mert sok gyermeket kellett eltartania. Anyám eltökélte, hogy e családot pártfogásába veszi.

Kezdetben ajándékokat küldött neki. De a »szabóházmester« a nagy gyermekáldás mel-lett büszke volt, mint egy spanyol és aztán, mint már említém, anyám se tartozott a Krózu-sok közé. Az a segély, melyet a szegény em-bernek adott, nem meuthette azt ki minden zavarából. Ekkor anyámnak az a szellemes ötlete támadt, hogy munkát ad neki és annyi kabátot, nadrágot és mellényt rendelt nála, amennyit atyám elhasználhatott. Atyám külseje bizony nem sokat nyert anyámnak ezen eljárá-sával. A ruhák nagyon rosszul álltak atyámnak, de miután atyám rendkívül szerette az egyszé-rűséget, tehát nem is vette észre. Anyám ugyan észrevette, de azzal vigasztalta magát, hogy atyám szép férfi, kinek nincs szüksége arra, hogy az öltözetei által legyen gavallérrá és hogy különben is senki sincs rosszul öltözve, aki jó meleg és tartós ruhát visel, melyet egy jóra való munkásember készített. Amikor atyám-nak már annyi öltözet volt, hogy egész életé-ben el nem viselhette, ismét beállított a szük-ség a sok gyermekű családnál.

A szabó felesége gümőkóros volt, a gyer-mekek vérszegénységben szenvedtek. Egy ház-mesteri állás a Canattes-utcában nem alkalmas arra, hogy a gyermekek frissen, rózsás arccal és erőteljesen nőjjenek fel. A jó szabóházmesternek nem volt pénze gyógyszerre. Ekkor eszébe jutott anyámnak gimnazista-egyenruhát a szegény ördögnél megrendelni. A szabó visszariadt azon gondolattól, hogy »egyenruhát« készítsen. Egész életében nem csinált ilyen

öltözetet. De bátor ember volt. Gyorsan mun-kához fogott, összeszedte minden erejét és több éjszakát áldozott az öltözetnek. Ideges lett és lázrohamai voltak. De nem is csekély-ség egy egyenruhát csinálni, egy olyan öltö-zetet, melyet csak kiváló alkalomkor visel az ember, és melynek pontosan kell a testhez illeni, bizony ez nem kis munkából áll! Hátha még tekintetbe vesszük az én alakomat! Hosszu, sovány gyerek voltam, kit nehéz volt öltöztetni.

Végre a derék férfinék sikerült az egyen-ruhát megteremteni. De csak ne kérdezzétek — hogy! Se váll, se mell, ellenben az ujj hosszú és bő. Különbösen az alak nem határoz, de hát a szín! Az egyenruha nefelejtsszínű volt és a gallért nem pálmáágak, hanem lantok diszitet-ték. A gallér mindkét végén egy-egy lant! A kis szabó-házmester nem sejtette, hogy egykor a választékos költők közé számítom magam, nem sejtette, hogy íróasztalon legelrejtettebb fiókjában egy füzetet rejtegettem, melynek borítékán e felirat diszelgett: »Első virág«, mely címet magam találtam ki és melyre büszke voltam.

Mindezt nem tudta a szabó-házmester és csak naivitásában varrt galléromra lantokat pálmák helyett. Hogy a baj teljes legyen, a lanttal diszitett gallér távol állt attól, hogy a nyakamhoz simuljon. Vékony, hosszú nyakam kiáltó szó volt a pusztában, olyan voltam, mint egy kacagató torzkép. Felpróbálásakor néhány félénk észrevételt bátorkodtam tenni, de a derék férfi hallani sem akart a javításról, hihe-

veszedelem. Nagyobb ekszcenszusok az utóbbi évek folyamán éppen úgy voltak, mint az idén. Azoknak a helyi mizériákon tulterjedő komolyabb jelentőséget logikusan csak a legtrikább esetekben tulajdoníthatunk.

Foglalkozzék a keresztény társadalom a nép gazdasági, szociális organizációjával. Oktassa, vezesse. Ma a végrehajtó hatalom is jóindulatulag kezére jár. Támadják is érte a most tehetetlen szabdkömvisek eleget. Oda se nekik. Majd elvállik, kiknek van több jussuk ebben az autochton, agrikultur országban a mindennapi kenyérhez, a nemzetközi izgatónak-e, vagy talán mégis inkább az agrárbetyároknak, meg a hithű keresztény parasztságnak!

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie... Imádkozzuk a Miatyánkban naponta. És a magyarok Istene megint megadta a Ó hűséges népének a mindennapi betevő falatot, megadta az új kenyéret. Olyan az új kenyér, mint az új gyümölcs. Hamvas, piros, mosolygó, illatos, zamatos. Az új gyümölcsnek pedig sok a tolvaja. Van köztük mosdatlan-száju suhanc akárhány és van köztük fecsegő vén kofa is nem egy. Ezeket a tolvajokat a gyümölcszedő fordított végével ki kell a kertből idejében rudalni.

A Cunard Line és a magyar kormány. A Daily Telegrap jelenti és e szerint Liverpoolban az a hír terjedt el, hogy a Cunard hajóstársaság a kivándorlók szolgálatában álló hajóit eladta a magyar kormánynak, vagy pedig, hogy a hajók eladása tárgyában tárgyalások folynak.

A Standard még azt is tudni véli, hogy a Cunard hajóstársaság igazgatói szombaton fogadták a magyar kormány delegátusait, akik öt gőzös vételére fejében egy félmilliónál többet ajánlottak a társaságnak. A hajóstársaság igazgatói ezen ajánlat alapján tárgyalásokba bocsátkoztak a magyar delegátusokkal.

tőleg attól tartva, hogy még jobban elrontja. És alapjában véve igaza volt.

Feszült érdeklődéssel kérdeztem édes anyámtól, hogy minőnek találja az öltözetet? A »Wakefieldi lelkész« Trimroze asszonyának módjára válaszolt kérdésemre: »Egy fiu akkor szép, ha jó.« És mindjárt azt a bölcs tanácsot adta, hogy szerényen és alázatosan viseljem egyenruhám.

Mint egy új ruhához illik, egy vasárnapi napon vettem föl egyenruhám legelőször. Oh! Alig ért végett az iskolai istentisztelet. Amidőn kitört a vihar. Iskolatársaim rögtön észre vették, hogy egyenruhám nefejejtsszinű volt, hogy lantok ékeskedtek tulterjedelmes galléromon és csufolódva kiáltották: »Cukorsüveg, cukorsüveg!« majd marokszámra apró kavicsokat szórtak a nyakamba, anélkül, hogy a gallérom és nyakam közt levő üresség betelt volna. A szabó-házmester nem álmolta, hogy egyenruhájának üregei mily kavicsrakományokat voltak képesek betogadni! Amidőn a dolgot megelégettem, jobbra-ballra ütöttem, visszaütöttek, de én nem tágitottam többé, mire békében hagytak. De amíg ezt a borzasztó egyenruhát viseltem, mindenképpen támadtak, bosszantottak. Ez az egyenruha elpusztíthatatlan volt. Jó anyámnak igaza volt, amidőn azt állította, hogy a kis szabó házmester kitűnő elnyűhetetlen anyagot ad az egyenruhákhoz. Ezért nagy volt az örömöm, amidőn egy napon azt hallottam, hogy az egyenruhákat eltörölték gimnáziumokban. Haragudtam az egyenruhákra.

A Daily Telegraph liverpoli és a Standard hírére vonatkozólag a Magyar Távirati Iroda illetékes a következőket jelenti: Tény az, hogy tárgyalások indultak meg egy tengeri hajóstársaság létesítése tárgyában, mely hivatva lett volna, hogy a kivándorlási szolgálatot Fiumén át teljesítse.

E társaság megvette volna a Cunard Line három hajóját, azonban a tárgyalások menetében akadályok merültek fel, ezért a tárgyalásokat az őszig elhalasztották.

Téves tehát az a hír, hogy a magyar kormány megbízottakat küldött a Cunard Line hajóstársasághoz a hajók megvétele tárgyában. Teljesen valótlan az is, hogy e hajók megvétele nézve ajánlatokat tett volna a magyar kormány.

A magyar-lengyel határkonfliktus. A kormány közbenjárása a magyar-lengyel határkonfliktus ügyében — mint Lőcséről írják — mely a bialkai határhid építés miatt keletkezett, tegnap érkezett válasz a minisztertől Szepesmege alispánjához. Eszerint a kereskedelmi miniszter megkereste a cs. és kir. belügyminisztert, hogy a fenhatósága alatt álló illetékes hatóságokat utasítsa, hogy a felmerült akadály megszüntetése végett a vármegyével közvetlenül érintkezzék és oda hasson, hogy az ideiglenesen elzárt hid a forgalomnak sürgősen átadassék.

Sável Kálmán meghalt.

Egy évig volt a nagyvárad kir. tábla elnöke Sável Kálmán és az évforduló napján hirtelen meghalt. Távol, idegen földön, övétől mérföldekre érte utól a halál.

Megdöbbenően hatott a haláleset híre, amelyet a táviró hozott Olaszországból Nagyváradra. Magas állásban tevékeny élet közegette szőlította ki a halál az élők közül, éppen az nap, mikor táblai elnökké történt ki nevezésének első évfordulója következett be.

Sável Kálmán Nagyváradon született 1844-ben s így most 62 éves volt. Nagyváradon végezte iskoláit, a jogot is. Az igazságügy szolgálatába lépve, alügyész, majd törvényszéki bíró lett s mint ilyet neveztek ki a szegszárdi törvényszék elnökévé. Innen rövid idő múlva a pécsi törvényszék élére került s a táblák decentralizálása alkalmával pécsi táblai tanácselnök, majd főügyész lett. Mikor Fassy Pál, a nagyvárad főügyészéről távozott, Sável Kálmán lett utódja s így hazakerült szülővárosába. Ritoók Zsigmond halála után Lányi ügyvivő előterjesztésére a király a nagyvárad i elöljáró tábla elnökévé nevezte.

Mint táblai elnök, Sável Kálmán jelentős munkásságot fejtett ki egy év alatt is. Nagy felelősséget vártak rá, kivált adminisztratív tekintetben sok, igen régi jogos kívánságnak kellett megfelelnie. Sável minden tekintetben igyekezett helyét méltóképp betölteni; erélynek sikerült is elérnie, hogy az idegenek valószínűs rendszeres beözönlése a tábla területére véget ért s az itteni tehetségeknek tér nyílt a haladásra. Mint jogász képzett ember volt. Társadalmi téren is bőven kivette részét abból a szerepből, mely előkelő állása folytán reá várt. Kivált a kaszinóban fejtett ki nagy arányú tevékenységet, mint egyike a kaszinó igazgatóinak.

Halála meglepetésszerűen ért mindenkit. Egy év előtt Cirkvenicában maláriába esett, amit egészen nem hevert ki. Idei szabadságideje egy részét családjával együtt a karinthiai Leebachon töltötte, ahol leánya egy huszárkapitány felesége. Pár nap előtt családját Leebachon hagyva, Velencébe ment üdülni. Ott érte utól a halál még szombaton, valószínűleg szívizélhűdés folytán. A szállodában persze nagy zavart okozott a haláleset s órákba került, míg a magyar-osztrák konzult értesítették.

A konzul táviratozott azután Nagyváradra, a hová azonban a távirat csak vasárnap érke-

zett meg. Czvek Kálmán táblabíró kapta meg a sürgőnyt, ő továbbította a családnak a lesújtó hírt. Tegnap reggel már a tábla, a törvényszék, az ügyészség, a kaszinó és kath. jogakadémia, melynek az elhunyt államvizsgálati bizottsági tagja volt, gyászlobogót tűztek ki.

Halálát feleségén és leányán kívül huszárfőhadnagy fia, veje, sógora Pally Lajos és kiterjedt rokonság gyászolja.

Tegnap este tíz órakor Várady Zsigmond dr táviratot kapott, mely szerint Sável Kálmán holttestét hazaszállítják Velencéből és itt Nagyváradon fogják csütörtökön eltemetni.

A kamarai választások.

A hetekig tartó korteskedésnek, kapacitálásnak vége; vasárnap megtörtént a nagyvárad kereskedelmi és iparkamara beltágjainak választása.

A kereskedő tagok választása olyan zajjal, felvonulással, kocsikázással ment véghez, mint egy-egy képviselőválasztás A Zöldfa épülete és lépcsőháza egész nap tömve volt részben választókkal, részben kortesekkel. A zajosabb összejutások sem hiányoztak. Két párt küzdött egymással. A kereskedők értekezletén megállapított liszta hivei, támogatva a magántisztviselőket által is és a kiskereskedők, akik nem voltak megelégedve a Csarnokban tartott értekezletek jelöltjeivel. A szavazás eredménye a kiskereskedőkre kedvezőtlenül ütött ki, amennyiben minden jelöltjük megbukott kivéve Weintraub Mórt, akit a másik párt is felvett jelöltjei között.

A Csarnokban tartott értekezlet jelöltjei tehát beválasztották a kamarába, azzal az egy különbséggel, hogy Beczkay Lajos helyett Löwenstein Zsigmondot választották meg.

Hir szerint a kiskereskedők óvást emelnek a választás ellen.

Az iparos beltágok választása a tüzoltó laktanyában csendben folyt le, sokkal kissébb érdeklődés mellett, mint a kereskedők választása.

Az ipartestület által kiküldött bizottság jelölésével szemben volt más két liszta forgalomban, némi változtatással, amelyekben Fröhlich János, Láng József, ifj. Rimanóczy Kálmán, Weinberger Lajos, Vicsay István voltak felvéve, azonban nagy többséggel az ipartestület lisztája került ki győztesen, azon változtatással, hogy ifj. Moskovits Mór helyett Madarász Gyula választott meg.

A választás eredménye.

A kereskedő beltágok választásánál Beczkay Lajos elnökelt; bizalmi férfiak voltak: Breider Armin, Salamon Benedek, Löwenstein Zsigmond és Huszár Adolf. A hatóság részéről Giraud Arpád rendőralkapitány volt jelen. Összesen 424 szavazatot adtak le. Az első szavazó Berger Mór volt, az utolsó szavazatot pedig Mezey Lajos adja le.

A szavazás berekesztése után délután megkezdtek a szavazatok összeszámlálását, ami rendkívüli munkát igényelt, mivel igen sok lisztán törlések és beírások voltak. Éjjel 1 óra tájban lettek kész a szavazatok összeszámlálásával, amikor Beczkay Lajos elnök kihirdette az esedményt. E szerint a következő 5 évre a kamara kereskedelmi osztályának beltágjaiul megválasztottak

rendes tagokul:

Reismann Mór, Kiss Károly (uj), Berkes Bertalan (uj), Dió Lajos, Schwartz Antal, Breider Armin (uj) Tolnai Miksa (uj), Huzella Gyula, Salamon Benedek (uj) Ujvári Sándor (uj), Hoványi Géza, Buda József (uj), Wein-

traub Mór, Lövenstein Zsigmond (uj), Kohn Dávid, Aufrecht Mór.

Póttagokul:

Feldmann Izidor, Sonnenfeld Adolf, Reich Sándor, Lövinger József, Laszky Armin, Stern Soma, Orlei Simon, Mihelyi Pál.

Az *iparos* beltágok választásánál *Andriska* Károly elnökölt, bizalmi férfiak voltak: Sziládki Ernő és Eberl Kálmán. A hatóság képviselőiben Gerő Armin főkapitány vett részt a választásnál.

Leadtak összesen 484 szavazatot. Az első szavazatot Andriska Károly, az utolsót Bertsey György adta le.

Itt is sok törülés volt a különböző listákon s ezért este 10 óráig tartott a szavazatok összeszámlálása.

Iparos beltágokul megválasztottak:

rendes tagokul:

Bertsey György, Ováry Lajos, Széles Lajos, Sztarill Ferenc (uj), Cser János, Sziládki Ernő (uj), Stagl Kálmán (uj), Tátray Sándor (uj), Bodnár János bádogos, Rendes Vilmos, Czeglédy Jeremiás, Gödény Sándor (uj), Winkler Szidor (uj), Lebovits Rudolf (uj), Peller Ferenc (uj), Madarász Gyula (uj).

Póttagokul:

Köblös Ferenc, Kovács Kálmán, Hann Lajos, Weisz Ernő, Stettner István, Grünwald Jenő, Urán Mihály, Juhász Benedek.

Érdekesnek tartjuk megemlíteni, hogy a régi beltágok közül kik maradtak a választás tolytán a kamarából.

Kimaradtak a kereskedő osztályból: Bogár Sándor, Farkas Izidor, Frankl Lázár, Janky József, Rosinger Jakab, Laszky Armin, Mihelyi Pál és Ternyei Antal;

az iparos osztályból: Havasi Zsigmond, Hillinger Miksa, Köblös Ferenc, Milibák József, ifj. Moskovits Mór, ifj. Rimanóczy Kálmán, Hann Lajos, Stettner István és Voszka Ferenc.

Arató ünnepélyek.

A nagyváradai lat. szert. püspökségi uradalom, mint minden évben, ugy az idén is az egész uradalom területén arató-ünnepélyeket rendez aratóinak. A fácánosi gazdaságban vasárnap délután volt az arató-ünnepély nagy lakomával, cigányzenével, tánccal. Az arató-ünnepen résztvettek az uradalmi tiszték is *Erőss* Rezső jószágigazgatóval együtt. Az ünnepély a Fácános árnyas lombjai között folyt le. Az aratók hosszu asztaloknál ültek s jókedvűket a gazdag aratás után fokozta a pompás lakoma s a csapra ütött boros és sörös hordók tartalma. A lakoma után tánc következett, mely a késő éji órákba nyult.

*

Ugyancsak vasárnap volt az aratóünnepély *Gerendáson*, Apponyi birtokán. 5 órakor érkezett Csabán át Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter Gerendásra. Délelőtt megnézte az uradalom egy részét és örömmel hallgatta a számtartó jelentését. Az uradalomban 102 pár keresett átlag 9.12 mm. búzát, 0.95 mm. rozsot, 3.06 mm. árpát, 2.46 mm. zabot, összesen 15.55 mm.

Eltekintve három csapatból, kik részért arattak és csépeltek. Összesen kiadott az uradalom 158694 mm. arató részt.

Délután 2 órakor indult 9 fellobogózott kocsi az aratókért a *csorvási* állomásra. A számtartói lakás előtt felkioszorozott, fellobogózott sátorban 20 asztalnál 20 fehérbe öltözött nemzeti pántlikás leány terített. Legváltak az ebédhez 8 drb hizott úrut, felváltak 16 kenyényt, háromféle sült tésztát nagy mennyiségben. A szomszédok kielégítéséhez 300 liter sör, 120 liter bor állott készen.

A munkások megérkezével, a miniszterrel előbb a templomba mentek, hol *Te Deum*-ot énekeltek, majd kijövet a sátorban

elhelyezkedtek, *Korossy* János számtartó rövid üdvözlő beszédet mondott. Apponyi gróf a következőkben válaszolt:

Kedves Barátaim! Nekem is rendkívüli nagy örömmre szolgál, hogy személyesen lehetek jelen arató-ünnepélyünkön. Önök a haza szent jelyénye, lobogója alatt először is az Isten házába siettek, hogy ott hálát adjanak a jó termésért. Ez a tettük jellemzi az itt uralkodó jó szellemet és ez így van jól, mert az lehet boldog, ki Istent és hazáját szereti.

Ki Istent elhagyja, hazájától elpártol, az sem békét, sem nyugalmat, sem boldogságot nem élvezhet — az a balsorsban, csapásokban mindig nyughatatlan és boldogtalanlannak érzi magát.

A Gondviselés nem engedte meg, hogy én folyton önök között lakjam, de azért ha nem is voltam jelen testileg, szíveimmel mindig önökkel éreztem. Ennek az uradalomnak mindig, boldogult atyám alatt is az volt főtevése, magam is folyton kötelességemnek tartottam, hogy Isten minden áldását megosszam az én munkásaimmal.

Ez után is az lesz törekvésem, hogy az én népem mindig boldogabb és megelégedett legyen. Most pedig azt kívánom, hogy ez után is éljünk békességben, barátságban és testvériségben. Vigadjanak, egyenek, igyanak, most én is magukkal akarok örülni.

A riadó éljen után *Puskás* János köszönte meg, hogy a kegyelmes ur megjelent és az ünnepélyt rendezték.

10 óráig az apácai rezesbanda húzta a talp alá valót.

A miniszter hétfőn délután a gyorsvonattal visszament Budapestre.

Az orosz forrongás.

Legujabb távirataink szerint a szociáldemokrata pártbizottságok maguk adadóznak meg minden forrongást és sztrájkot, de azalatt teljes dühvel szitják az elégedetlenséget és szervezik a felbujtott és lázadásra hajlandó elemeket.

Nos ez a magatartásuk ép oly vétkes, mint a nyílt lázadás. A kormány szinte egészen elfoglalja a szociálista izgatás megakadályozása és a gondoskodás a személy- és vagyonbiztonság védelméről.

A kronstadti haditörvényszék működése miatt támadt nyugtalanság újabb jele annak, mily ravaszul használják fel az erről költ híreszteléseket is a szociálisták bűnös agitációjuk érdekében.

Távirataink:

A szociáldemokraták magatartása.

Moszkva, aug. 13. Az itteni munkások egyesült pártbizottságai elhatározták, hogy az általános sztrájkot most nem kezdik meg s a részleges sztrájkokat minden eszközzel meg fogják akadályozni. Szebasztropolban még mindig nem szűnt meg a veszedelmes forrongás, bárha maguk a szociáldemokraták fékezik a flotta lázadásra hajló elemeit, hogy megakadályozzanak minden időelőtti zendülést, mely a jelenlegi helyzetben csak a forradalom ügyének árthatna. Másrészt zsonban békés eszközökkel folyik az agitálás a reakció ellen. A vyborgi manifesztumot különösen Dél-Oroszországban mindeu hatósági tilalom ellenére is számtalan példányban elterjesztették. Aki csak teheti, megszerzi a titkos iratot, mely iránt az általános érdeklődést az ottani rendőrség könyörtelen üldözésével a vyborgi mani-

festum rerjesztőinek, csak fokozza és elősegíti.

A sveaborgi zendülők.

Pétervár, augusztus 13. A haditörvényszék tegnap halálra ítélte Eneljanov és Kochanovski hadnagyokat, valamint öt katonát, kiket a sveaborgi erődben kitört zendülésben való részvételel vádoltak. A halálos ítéletet már végre is hajtották.

A kronstadti haditörvényszék.

Pétervár, augusztus 13. A kronstadti haditörvényszék újra elítélte 177 lázadó matrózt. Hogy az ítéletet végrehajtották-e, nem lehet tudni.

Páris, augusztus 13. A Matinnak jelentik Pétervárról: A keleti flotta legénysége felhívást intézett Bizilev tengerészeti miniszterhez, hogy szüntesse meg a kronstadti kivégzéseket, mert különben a flota legénysége zendülésbe tör ki.

A megtorlás.

Pétervár, aug. 13. A megtorlás munkája teljes szigorúsággal folyik. A reakció mindenütt felülkerekedett. Ujabban 260 letartóztatás történt. 32 embert Szibériába portáltak. Bezártak 8 munkásszervező bizottságot is. Sőt letartóztatták a leány gimnázium nyolc növendékét.

Egy kolostor védelme.

Pétervár, aug. 13. A szamarai kolostor szerzeteseit fegyverekkel látták el, hogy a forradalmi emberek rablási kísérlete ellen megvédhessék a kolostor templomában felhalmozott kincseket.

UJDONSÁGOK.

Tisztelett felkérjük vidéki előfizetőinket, hogy *ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek*, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Személyi hírek.** Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter gerendási birtokáról, hol rövidebb időt töltött, tegnap Békéscsabán át Budapestre utazott. — Dr *Hoványi* Géza, a Nagyvárad Takarékpénztár vezérigazgatója franciaországi és belgiumi utjáról hazaérkezett Nagyváradra.

* **Cimzetes kanonokok.** O Felsége *Király* Elek felső hahoti esperes-plébánost és *Bécsi* Márton, a kaposvári főgymnasium hittanárát a veszprémi székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjaivá nevezte ki.

* **Keresztelő az udvarnál.** Ischlben, a Kaiser-villában, ő felsége jelenlétében vasárnap délelőtt folyt le Ferenc Szalvátor főherceg és Mária Valéria főhercegnő ujszülött leányának keresztelője. Az ujszülött főhercegnő a keresztességben a Matild Mária Antonia Ignacia nevet kapta. Keresztanya Trani grófnő, bourbon szicíliai hercegnő, akit Gizella bajor hercegnő helyettesített. A szertartást Mayer Loránt püspök udvari plébános végezte.

* **Elégtétel egy meghurcolt püspöknek.** Lőcséről írják: Napokkal ezelőtt Párvy Sándor dr szepesi róm. kath. püspököt két fővárosi lap ártatlanul meghurcolta, aminek célja volt, hogy a népszerű püspököt, amiért Hlinka András, a rózsahegy pánzláv plébánost megrendszabályozta, hivi előtt bemocskolja. De épen ellenkezőjért érték el, mert a város társadalmi állást foglalt szeretett főpapja mellett, melynek kifejezésére emlékiratot nyújtott át neki.

* **Egy kiváló főpap halála.** A magyar katolicizmusnak gyásza van. *Sujánszky* Antal esztergomi nagyprépost, címzetes püspök, hírneves egyházi író és költő tegnap hajnali két órakor 91 éves korában Esztergomban meghalt. A kiváló főpap 1815-ben Pesten született. Elemi iskolát és az algműviziumot a szülővárosában elvégezvén, az 1829-ik évben növendékpap lett és két évet a pozsonyi *Americanumban*, két évet Nagyszombatban töltött, mint a bölcsészeti hallgatója. A teológiát a bécsi *Pazmaeumban* végezte. Pappá szentelték 1838-ban. Rövid ideig Komáromban, majd 15 évig Pesten káplánoskodván, a pesti József-városi hívek plebánosa lett. Ettől kezdve gyorsan emelkedett pályáján. Mint esztergomi kanonok 10 éven át rektora volt a bécsi *Pazmaeum*-nak is. 1894-ben lett az esztergomi főkáptalan nagyprépostja s ebben a méltóságában megmaradt haláláig. — Irodalmi tevékenysége sokoldalú, de amivel nevet szerzett magának, az az egyházi vallásos költészet. E hó 4-én töltötte be életének 91-ik évét. Egy idő óta nagyon gyenge volt, sőt a legutóbbi napokban eszméletét is kezdte elveszíteni. A katasztrófa végre tegnap éjjel beállt. Betegségében többször ellátták a haldoklók szentségével, s mint az Ur hűséges sáfárja költözött el közülünk, hogy áldásos munkája jutalmát nyerje attól, kinek dicsőségén munkálkodott hosszú életén keresztül.

* **Kinevezés.** A kereskedelemügyi miniszter O Felsője jóváhagyásával megalakította a vámügyi tanácsot megalakította. A tanácsba Nagyváradról dr. *Sarkadi* Lajos kereskedelmi és iparkamarai titkár neveztetett ki, három évi időtartamra.

* **Csalás Rudolf trónörökös nevével.** Nagy stílusú családi üzemekről adnak hírt Frankfurtból, melyeket Rudolf kir. herceg, a megboldogult magyar trónörökös nevével követett el egy Schwarz nevű ember és a felesége. Azt a költött hírt terjesztették, hogy Rudolf nem halt meg, hanem Szerbiában él és vagy három millió koronát érő vagyona van különféle értékekben. Hogy a hiszékeny emberek lépre menjenek, azt hirdették, hogy Rudolf értékeit német pénzre óhajtván beváltani, őket bizták meg a pénzművelet végrehajtásával, mert magát felfedezni nem akarja. Titkos felhívásokat tettek hát, hogy aki pénzért busás nyereséghez akar jutni, jelentkezék náluk. A csaló családnak egy hiszékeny munkás ember ember lett az áldozata, aki 7000 márkát adott át Schwarzéknak, hogy rajta Szerbiába utazhassanak a trónörökös értékeinek átvételére. Azóta nyomuk veszett. A kárvallott munkás panasza a csalókat most körözti a hatóság.

* **Felülvizsgálatot kér.** Beczkay Artur volt vámfelügyelőt, a vámoknál előfordult visszaélések kapcsán, állásából elmozdította. A polgármester ezen intézkedését a közgyűlés jóváhagyta. Beczkay Artur törvényhatóság ezen határozata ellen tegnap felülvizsgáló kérelmet adott be ügyvédje útján Nagyvárad városánál.

* **A milánói kiállítás.** A milánói olasz kiállítási bizottság ismételt felszólította a kiállítás magyar osztályának rendező bizottságát, hogy az olasz és magyar társadalom és a két állam kormányának támogatásával újítaná meg a kiállítást leegyetlen magyar osztályát. Az olasz bizottság különben elhatározta, hogy a tűzből megmentett tárgyakból seliquia kiállítást rendez, amelyben a főhelyet Magyarország kapná. Az olasz bizottság különösen a leegyetlen magyar

műipari kiállítás megújítását óhajtja és sürgeti kérelmében a magyar kiállítás rendező bizottságától.

* **Búcsú Püspökiben.** Tegnapelőtt tartották meg Püspökiben a szokásos Lőrinc-napi búcsút, melyen Nagyváradról s a vidékről is számosan vettek részt. Az ünnepi szent misét *Grócz* Béla kanonok tartotta, hatásos szent beszédet pedig *Mellau* István főreáliskolai tanár mondott. A papság és a világi hívek közül is többen *Gubicza* István plebánosnak voltak szívesen látott vendégei.

* **Új bélyeg.** Arról értesülünk, hogy illetékes helyen a most forgalomban levő posta bélyegek kicsérelését határozták el. A reformot az újságbélyegen kezdik, amelyeket hivatalosan bélyegjegyeknek neveznek. Ez a bélyegjegy két nyomású: az értékét feltüntető szám színe nem azonos az alapszínnel. Az új bélyegek egyszínűek lesznek. Ennek a reformnak azt a hivatalos magyarázatot adják, hogy az egyszínű bélyeg sokkal olcsóbb, mint a kétszínű. Ausztriában, ahol szintén kétszínű volt az újságbélyeg, már július hóban kibocsátották az új egyszínű bélyegeket.

* **A fővárosi malomsztrájk.** A sztrájkban álló budapesti malommunkások bizalmi férfiai és malomtulajdonosok képviselői közt *Seterényi* József államtitkár elnöklésével létrejött megegyezést a munkásoknak gyülekezete nem fogadta el. Ennek következtében a békeszerződés nem ratifikáltatván, érvényét veszítette. A munkásmozgalmak történetében eddigelő példátlanul álló e fejlemény. A malomtulajdonosok elhatározták, hogy azokat a munkásokat, akik azonnal munkába lépnek, visszafogadják és a megállapodásban foglalt bérfeltételeket velük szemben kötelezőleg alkalmazzzák. A malommunkások javarésze ma megjelent régi helyén, sőt a Lujza malom munkásai is, ahonnan a sztrájk kiindult, munkába állottak. A régi munkásokon kívül sok új munkás jelentkezett, de a malomtulajdonosok mindaddig visszautasítják őket, míg a régiektől végleges határozatot nem kapnak. A molnárok és sütők malma egyetlen, ahol szünetel a munka.

* **Pótkocsik a villamoson.** A nagyvárosi villamos vasút társaság kocsiparkja elégtelennek bizonyult s ezért újakat rendelt. Míg azonban ezek elkészülnek, a temesvári városi vasút villamosra átalakított régi lóvasúti kocsijait kérte kölcsön a társaság. A pótkocsik már megérkeztek s a két vasútállomás között közlekedett is az 5. számmal jelzett kocsi, nem önállóan ugyan, hanem a rendes villamos kocsihoz kapcsolva. A nagyvárosi kocsik ellen annak idején kifogást tettek. Most láthatjuk, mily csinosak a mi villamos kocsijaink, mikor ezeket a régi alkotmányokat látjuk. A kereskedelmi miniszter értesítette Nagyvárad városát, hogy a temesvári kocsik használatát ideiglenesen engedélyezte, de mindeniken harangjelzőket és külön fékező egyéneket kell alkalmazni.

* **Kivándorlásra csábító iroda Békés-Csabán.** A soproni m. kir. határszéli rendőrkapitányság királyi hidai kirendeltsége több kivándorló kihallgatása alkalmával arról értesült, hogy Békés-Csabán egy kivándorlásra csábító iroda működik s ezért a nyomozás megindítására a békéscsabai járás főszolgabíráját megkereste. A megindított nyomozás során kiderült, hogy több békéscsabai lakos Amerikából visszatérve titkos kivándorlási irodát tartottak fenn és hamis ígérekkel csábították Békés-Csaba népét a kivándorlásra, leginkább Kanadába. A Falck és Társa hamburgi cég az egyik békéscsabai lakost ingyen utaztatta, hogy mi-

nél több kivándorlót szállítson Kanadába. A főszolgabíró az eljárást megindította, de a megtorló intézkedéseket nem tehetette meg, mert a terheltek időközben ismét visszatértek Amerikába. A hatóság az üzelmek meggátolására a kellő intézkedéseket megtette.

* **Magyar állításkötelesek Bécsben.** A honvédelmi miniszter egy korábbi rendeletében meghagyta, hogy a törvényen kívüli állapotban elmaradt sorozásokról az állításkötelesek ez év július 26-ig állíttassanak elő. E rendelet valamennyi magyarországi sorozó járásban foganatosítva is lett, azonban Bécsben oly nagy a magyar hadkötelesek száma, hogy ott csakis július 31-ig bezárólag lehetett a sorozást foganatosítani. A július 26-ig besorozott bizonyos kedvezményekben részesülnek, e szerint a 31-ig besorozottak elestek volna a kedvezményektől. A honvédelmi miniszter most körrendeletileg megengedte, hogy Bécsben és az egész ország területén a július 31-ig besorozott egyének is részesüljenek a kedvezményekben, azonban ezek is azonnal behívandók lesznek szolgálat teljesítésre. E körrendeletet minden vármegye törvényhatóságának megküldték, Biharvármegyéhez tegnap érkezett meg.

* **Véres verekedés Damjanich utcában.** Vasárnap éjjel véres verekedés folyt le Damjanich-utcában. A verekedésnek alighanem két halottja is lesz. A Református kör mulatságán vasárnap este *Csorba* Mihály és *Csorba* József kereskedősegédek közvetlenül egymásután kérték fel táncra *Nagy* Rózát. A leány azzal a kifogással, hogy el van fáradva nem ment el táncolni. A hölgyválasznál a leány ment el *Csorba*ékhoz és táncra kérte őket azonban a két fiatalember kosarat adott. E sérelmét a leány *Szabó* Józsefnek és *Bognár* Jánosnak panaszolta el. *Szabó*ék e panaszra bosszút forralva várták a kedvező alkalmat, hogy *Csorba*ékon megtorolják a leány sérelmét. Vasárnap este a Damjanich-utcán lévő *Murzsán*-féle kolonba *Csorba*ékat nem engedték be, mivel ismerték a feszült viszonyt, mely *Szabó*ék és *Csorba*ék között fennállott. *Csorba*ék az utcán sétálva beüzentek *Szabó*éknak, hogy ma ki ne jöjjenek mert le fogják löni. E fenyegetésre *Szabó*, *Bognár* és *Török* több fiatal ember a kolonból kifutottak és *Csorba*ékat a fenyegetés miatt felelősségre akarták vonni. *Csorba*ék látva, hogy *Szabó*ék többen vannak futásnak eredtek. *Szabó*ék nyomon követték, őket. Az üldözött *Csorba*ék azonban úgy látszik csak ezt várták, mert mikor *Szabó* közelükbe ért *Csorba*ék felől lövés dördült el, mire *Szabó*ék vissza futottak, azonban futás közben *Szabó* elesett. *Csorba*ék közül egy eddig még ismeretlen tért rántott elő és azzal *Szabó*at előbb karon aztán oldalba szurta. A revolvergolyó *Bognár* fejét találta. A sérültek a rendőrség és a mentők megérkezéig még eszméletüknél voltak és a rendőrség ki is hallgatta őket. Ennek megtörténtével a tetteseket letartóztatták és a sérülteket beszállították a kórházba, hol ápolás alá vették őket. A sérültek állapota reménytelen, az orvosok véleménye szerint aligha érik meg a reggelt. *Csorba*ékat a rendőrség letartóztatta és tegnap ki is hallgatta. Ma fogják átkísérni őket az ügyészséghez. A megkibozott *Csorba*éknál revolvert találtak és kést találtak. Ezekből következtetve a verekedésre már régebben készültek csupán az alkalomra vártak, hogy *Szabó*ékkal leszámolhassanak.

* **A jegyzők állami dotációjára.** A községi, községi jegyzők fizetéséhez az állam bizn... ö... járul. Ez összeget az ex-lex... nyújtotta az állam és

csak abból a kevés fizetésből kellett tengődniük amit a község nyújtott. Most már jó előre folyósította a miniszter a dotációt. Ugyanis körrendeletileg meghagyta minden vármegye törvényhatóságának, hogy a községi kör vagy segédjegyzőket és fizetéseiket írják össze, hogy az még az idén folyósítva legyen 1907. évre. A fizetési kimutatást az őszi közgyűlésen fogja tárgyalni a vármegye és aztán fogja felterjeszteni a miniszteriumba.

* **Egy csendőr vérengzése.** Szabadkáról jelentik: Tegnap éjjel Kovács István közcsendőr hirtelen bekövetkezett elmezavarban véres öldöklést vitt véghez szolgálati fegyverével azokon a szerencsétleneken, akiket szomorú sorsuk elébe vitt. A horgosi és rudasi határban ugyanis Kovács vagy *nyolcvan* lövést tett az utjába került emberekre, akik közül hárman meghaltak, tizennégyen pedig súlyosan megsebesültek. A vérengzésnek a rudasi csendőrség, mely a hirre rögtön a helyszínére vonult, reggel 4 órakor tudott úgy véget vetni, hogy az egyik csendőr golyója Kovácsot szíven találta. A csendőrség ugyanis önvédelemből és azért használta fegyverét, mert a veszedelmes vérengző csendőr társaira is rálőtt s így más-képen megfékezni nem lehetett.

* **Baleset a vasutnál.** Tegnap délután súlyos baleset történt a pályaudvaron. Egy kocsitól tett nyomorékká a vaskocsi. *Katona* Géza kocsitoló munkás tegnap délután amint két kocsit összekapcsolt a kocsik tányérja bal-karját összeroncsolta. Az összeroncsolásnak előidézőjét még nem tudták megállapítani. A baleset megtörtéte a mentők azonnal kivonultak a helyszínre és Katonát súlyos sérülésével a kórházba szállították. Állapota nem életveszélyes azonban félkarját alighanem el fogja veszteni. A nyomozati eljárást a ügyészség elrendelte.

* **A kolozsvári új színház megnyitása.** Kolozsváron már teljesen elkészült az új nemzeti színház. — Ez alkalomból nagy ünnepségre készül kirces Kolozsvár, amelyre Nagyváradot is meghívták. Az ünnepség szeptember 7-én a régi színház bezárásával veszi kezdetét. Az első előadásból elevenítnek fel részleteket s dr. Várady Antal «Bucusu»-jával zárják be a száz éves színházat. Szeptember 8-án délelőtt az új színház zárkóltétele után az előcsarnokban leleplezik Kotsi P. János első erdélyi színházigazgató és E. Kovács Gyula mellszobrait, amelyeket Róna József művész készítette s dr. Janovics Jenő igazgató adományozta a színház részére. Disztribúció, este pedig az új színházat ünnepélyesen megnyitják.

* **Emberévő cápa az Adriában.** Fiuméből jelentik: A buccariurari tinhalász telepen a halász egy öt méter és 20 centiméter hosszú, kétezer kilogramm súlyú him emberévő cápát fogtak. Az elfogott cápát a fumei biológiai intézetbe vitték, ahol, mikor egy hatalmas metszéssel fölvtágták az állat hasát, gyomrában egy kis, másfél évesnek látszó gyermek holttestét találták.

* **A színház fűtési díja.** A városházán, a közgyűlésen elhangzott interpelláció hatása alatt, összeírják, hogy mivel van hátralékban az elmúlt szezon végéig Somogyi Károly szinigazgató a fűtés, világítás ellátásáért. A mérnöki hivatal beterjesztette a kimutatást, amely szerint Somogyit az 1906. január 1-től június 24. fűtési költség, világító személyzet és a tartalék raktárból kiadott tárgyak értéke fejében 3382 korona tartozás terheli. Ebben az összegben nincs benne a világításnál elfogyasztott áramnak az ára.

* **Járvány.** Felsőkipányi tudósítónk jelenti, hogy a községben kanyaró járvány lépett fel. A beéli főszolgabíró az alispánhoz tett

jelentésében szintén járványos betegségről ad hirt, ott ugyanis a hasihagymáz lépett fel szörványosan. Mindkét helyen a kellő óvintézkedések meglettek téve.

* **Földrengés.** Szentmártonkátáról jelentik a Magyar Távirati Irodának, hogy ott vasárnap éjjel fél 12 órakor a Mátra felől délre haladó földlöklést érezték, amely 15 másodpercig tartott. A szekrényeken feldőltek az edények, két kémény összedől s a katolikus iskola fala megpedt. Egy negyedóra mulva a földrengés megisméltódott. A lakosság nagyon megijedt. Legutóbb 1867-ben volt ezen vidéken földrengés, mely nagy rongálást okozott.

* **Lakók sztrájkja.** Ujszerű és előreláthatóan már a közel jövőben elterjedő sztrájk ütötte föl a fejét a fővárosban: *a lakók sztrájkja.* Igen kevés ugyanis azon háziurak száma, kik a lakásbéréket méltányosan szabják meg, a legtöbb háziur a lakókban csak eszközöket lát a minél gyorsabban való meggazdagodás iránt és saját kénye-kedve szerint emeli föl a lakbéréket. A lakók azonban úgy látszik, megtalálták a kellő védekezést a kapzsi háziurakkal szemben. Egyszerűen sztrájkolnak. Fölmondják mindannyian egyszerre a lakást. Ennek okát publikálják és így a kapzsi háziur hoppon marad, mert háza rövidesen üres lesz. Reménye sem igen lehet arra, hogy lakót kapjon, mert mindenki óvakodni fog attól, hogy ilyen házba beköltözzék. A lakók sztrájkját Garai-tér 14. számú ház lakói kezdték meg. E ház tulajdonosa *Hochstädter* Guttman, az ismert nevű uzsoás, aki most is hat hónap ül Vácon uzsora-üzelméi miatt az házat júliusban vásárolta meg és legelső tégykedése az volt, hogy fölemelte az összes lakbéréket, még pedig a boltbéréket nem kevesebb, mint 40—50 százalékkal, a lakások béreit pedig 25—30 százalékkal. A ház lakói természetesen mindannyian visszautasították a kapzsi háziur lakbéremelését és egyikük föl hívására tanácskozára jöttek össze, mi módon lehetne e támadás ellen védekezni. A tanácskozáson elhatározták, hogy a ház negyvenkét lakójához föl hívást intéznek, hogy mondjanak föl egyszerre valamennyien. És mind a 42 lakó felmondott. Ugyanilyen irányu mozgalom keletkezett a Rózsa-utca 47. sz. ház lakói körében is, amely háznak tulajdonosa szintén 25—30 százalékkal emelte a lakbéréket.

* **A patkánymérge áldozata.** Elesdőről jelenti tudósítónk, ott egy apa gondatlanságából kifolyólag egy kis gyermek borzalmas kínok közt mult ki. *Kulcsár* Károly élesdi gazdálkodó udvarában igen elharapódtak a patkányok. Kulcsár az udvar sok részében patkánymérget helyezett el, azonban úgy, hogy ahhoz négyéves Gizella nevű leánya könnyen hozzáférhetett. A kis leány a patkánymérgeből meglehetősen mennyiséget evett meg, mi-ért iszonyu görcsök közt meghalt. A segítségül hívott orvos már a beállott halált konstatálhatta. Az ügyészség elrendelte a hulla felboncolását. Az apa ellen gondatlanság miatt megindították a vizsgálatot.

* **Jégtől elvert termések.** Az idén nem annyira a szárazságtól, mint a jégveréstől szenvedett sokat gabona termésünk. Biharmegyében legjobban lett sújtva a tenkei járás. A tenkei járásban 26-án volt igen nagy jégeső, a mely mondhatni teljesen elpusztította a termést. A főszolgabíró most, aratás után, beterjesztette a kimutatást az alispánhoz, melyben tételenként sorolja fel, hogy kik lettek ugyszólva kenyer nélkül hagyva. Két kimutatást terjeszt be a főszolgabíró az egyik s jövőre szükséges vetőmag hiányát a másik a teljesen gabona nélkül maradtok hiányát tünteti fel. A kimutatás szerint Bélienyér, Feketegyőrös és Tenke, Kocsuba községekbe, mintegy 631 méter-mázsa

buza volna szükséges a jövő évre Rippa, Mocsirla, Kocsuba községekben 110 család maradt gabona nélkül. A főszolgabíró e kimutatások kapcsán kéri az alispánt, hogy a felsorolt községek részére az államtól a szükséges gabonát eszközölje ki, mivel a lakosság ellen esetben a tél folyamán a legnagyobb nyomor-nak lesz kitéve. A község nem nyújthat segílyt mivel a községi szegényalapok oly kicsinyek, hogy abból lehetetlenség a kívánalmakat teljesíteni. Az esetben, ha az állam nem nyújtana segílyt, úgy kéri a főszolgabíró az alispánt, hogy a jégkárosultak részére könyöradomány gyűjtést engedélyezzen.

* **Hírek mindenfelől.** *Barcs*on Tóth Galli István istvádi illetőségű 68 éves földműves a családjával való folytonos civakodás feletti elkeseredésében a Drávába ugrott. Holttestét még nem találták meg. — *Trencsénből* írják: Lehoczky József segédtelekkönyvezető anyagi zavarok miatt agyooltötte magát. A 34 éves rokonszenves tisztviselő néhány hét óta nagyfokú idegességben szenvedett. Özvegyet és négy kiskoru árvát hagyott hátra. — *Nagybittséről* írják: Itt az egész járásban zivatar és jégeső volt, amely a termés nagy részét elpusztította a zivatarban a villám egy kilenc éves leánygyermeket megölt, másik két gyermeket pedig súlyosan megsebesített. *Skoruba* Menyhért kokárovi gazda felesége egy fára mászott fel, hogy gyümölcsöt szedjen. A fán szédület fogta el, minek következtében lehant s azonnal meghalt. — *Turóc-Szt. Mártonból* írják, hogy az ottani tót muzeum elnöke, Kmetty András plébános mintegy 12.000 koronára becsült herbáriumát a tót muzeumnak ajándékozta.

* **Az osztálysorsjáték.** Az osztálysorsjáték tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki nyereménynyel:

40.000 koronát nyert: 43602.

15.000 koronát nyert: 81703.

10.000 koronát nyert: 100214.

3000 koronát nyertek: 23451 73650.

2000 koronát nyertek: 37494 71619 99704.

1000 koronát nyertek: 1729 32246 56446 71996.

500 koronát nyertek: 3019 3309 3560 4422 9641 10256 12503 12592 13520 14977 21708 21343 26506 31355 37901 39113 41506 31355 37901 39113 41506 46301 48010 49720 50275 51159 51493 57300 62598 63143 64626 66185 70647 71926 73458 74095 74939 77139 77136 77789 78963 86011 87679 90327 91239 91610 91615 92787 94261 99054 99112 102447 105158 105882 119011 123993.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

Dénes Béla

china-ezüst gyári rak-tára Nagyvárad, Bémer-tér.

Iparművészeti ujdonságok, bronz és china-ezüst dísz tárgyak, használati cikkek. Evőeszközök a legtartósabb ezüstözéssel. *Vendéglő, kávéház és szállodai berendezések.* Cirzus ezüst-fém tisztító.

MULATSÁG.

Nyári táncmulatság. A vaskóhi kaszinó folyó évi augusztus hó 19-én a Kaszinó építési alapja javára. nyári táncmulatságot rendez, melyre most küldték szét a meghívókat. Belépti-díj: személyenként 2 korona, család-jegy 5 korona. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség.

IRODALOM.

A román nyelv hangsulya és szórendje.

(Accentul și topica în limba română.) Ily című román nyelven írt értekezést lapunk munkatársa Kupár Rezső (Gedeon) belényesi főgimnáziumi tanár. A román nyelvben egyik legfontosabb kérdés a hangsúly és az ezen alapuló szórend. Ily terjedelemben, mint azt Gedeon teszi, még nem dolgozta ki senki. Az értekezés, mely mindvégig könnyed, szabatos és világos, részre oszlik. Az elsőben Gedeon letárgyalja a román nyelv szóbeli hangsúlyának törvényeit, a másodikban ismerteti a mondatbeli hangsúly törvényeit s ennek alapján megkonstruálja a harmadik részben a román nyelv szórendjét.

Minden egyes behozott szabályt a román klasszikus prózáiról vett példával igazol. A negyedik részben az akcentuson alapuló román prozodiai szabályokat igazolja, hogy a keleti egyházi éneklést a román nyelvben is a hangsúlyon alapuló sajátos versmérték szabályozza. Az előadás folyamán Gedeon igazolja a román artikulációs hátravetését új érvekkel s igen figyelemreméltó következtetéseket von le a román nyelvbe átkerült magyar kölcsönzavak hangsúlyozási módjáról, azt bizonyítva be, hogy a románság és magyarság között az érintkezés ősrégi és régibb a 12. századnál. Az értekezés, melynek kivonatos fordítása az idej belényesi értesítőben magyarul is megjelent, kapható a szerzőnél. Ara 1 korona.

TÁVIRATOK.

Görögök és bolgárok harca.

Szófia, augusztus 13. Anchiáloszban a görögök puskalövésekkel fogadták a tiltakozó gyűlésre összesereglett bolgárokat. Több óráig tartó harc támadt, melynek folyamán több embert megöltek. A várost több helyen felgyújtották és nagy része elhamvadt. A táviró összeköttetés meg van szakítva. Burgaszból katonaságot rendeltek Anchiáloszba. Ruzsucsukban szintén nagy zavargások vannak. A bolgárok több görög kereskedő üzletét elpusztították.

Szófia, augusztus 13. A görögök a tüntetők ellen felfegyverkeztek és puskalövésekkel fogadták a tüntetőket. Valóságos harc támadt, melynek sok halottja és sebesülte volt. A várost felgyújtották.

Szófia, aug. 13. Anchiáloszban a bolgárok megtámadták a görögök Szt. György kolostorát, ahol éppen Tedeumot akartak tartani. A görögök fegyverrel védekeztek s véres harc támadt, amelynek folyamán 8 ember meghalt és ketten megsebesültek.

Szófia, aug. 13. Ruzsucsukban tegnap nagy görög ellenes tüntetés volt, körülbelül 20000-en vettek részt. Több görög üzletet kifosztottak. Ekkor megjelent a tűzörség és tüzet jelzett, ami azonban hatás nélkül maradt. A tömeg a görög konzulátust akarta megtámadni, de katonaság jelent meg, mely vaktöltéssel szétkergette a tömeget.

Agyonlőtt vasuti igazgató.

Tiflisz, aug. 13. Az itteni közuti vasut igazgatóját, Eigelmant tegnap agyonlőtték. Az igazgatósági irodát, melyben 30 ezer rubel volt kirabolták.

Rablás a Szirion.

Kartagena, augusztus 13. Konstatálják hogy a Szirion rablások történtek. A tettesek eddig ismeretlenek. A legénységet valószínűleg letartóztatják.

Szabadelvi török herceg.

London, aug. 13. A Times Salaheddin hercegnek, Abdul-Hamid szultán unokaöccsének

nek Sir Edward Grey külügyi államtitkárhoz intézett levélét közli, a melyben a herceg pártját fogja a szabadelvi eszméknek Törökországban való terjesztésének abban a reményben, hogy ezek Törökországnak az egész Izlam feletti erkölcsi befolyása révén intellektuális jelleget öltenek. A herceg azon nézetben van, hogy igen dicséretes munka volna annyira vinni, a keleti Európát, hogy pártatlanul nagyobb tiszteletben tartsa az emberi méltóságot.

EGYESÜLETEK.

A hivatalnokok gyűlése.

A hivatalnokok tekintélyes száma tartott gyűlést tegnap az Európa vendéglőben. Az ülésen az alapszabályokat készítették el. Az alapszabályok pontjai közül kiemelték a segélyezésre vonatkozó pontot, amely eddig pártatlan. Az ország bármely részében fennálló eddigi hivatalnok egyesület nem tartalmazza e pontot, melyet általános helyesléssel és örömmel fogadtak el a vasárnapi gyűlésen, mely délután 3 órától este hét óráig tartott.

Holnap ismét gyűlést tartanak, melyen a házszabályokat fogják elkészíteni. Ezen a gyűlésen fogják meghatározni még a nyár folyamán rendezendő mulatság előkészületeit. A legközelebbi ülés 15-én, szerdán d. u. 3 órakor lesz a törvényszéki palota II. em. 96. sz. termében. Tudomásunk szerint a holnapi gyűlés igen népes lesz, mivel a mai nap folyamán beérkezett aláírási iverk szerint a tagok száma száznál többre növekedett.

A kath. legényegylet ülése. A nagyváradai kath. legényegylet választmánya ma, kedden este 6 órakor saját helyiségében ülést tart. Ez alkalomból elintézésre kerülnek a múlt évi zárszámadások, a budapesti legényegylet üdvözlése a jubileum alkalmából s a tagok részvéte a jubileumon, végül pedig az egylet bérházának ügye.

Kossuth Lajos asztaltársaság Ér-Mihályfalván. Az ér-mihályfalvai polgárság körében mozgalom indult meg a Kossuth Lajos asztaltársaság teállítása tárgyában. Az asztaltársaság alapszabályait a főszolgabíró most terjesztette be a belügyminiszterhez leendő felterjesztés végett az alispánhoz.

KÖZGAZDASÁG.

Értéktőzsde.

Budapest, augusztus 13.

Osztrák hitelrészvény	— — —	678.—
Magyar hitelrészvény	— — —	796.—
Leszámitoló bank	— — —	506.—
Rimamurányi	— — —	525.—
Osztrák-m. állam vasutirészvény	— — —	670.—
Közuti vasut	— — —	594.—
Városi villamos vasut	— — —	327.50

A gabonatőzsde határideje.

Budapest, augusztus 13.

Buza okt.	— — —	14.80	— 14.82
Rozs okt.-re	— — —	15.40	— 15.42
Tengeri augusz. 1906	— — —	12.24	— 12.26
Zab apr.-ra	— — —	— — —	— 11.04
Repcze aug.-ra	— — —	32.50	— 32.70

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktőzsde 1906 aug. 13-án.	
Magyar aranyjárdék 4%	— — — 112.50
Magyar koronajárdék 4%	— — — 94.85
Magyar keleti vasuti államkötvény 4%	— — — 87.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — 94.75
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	98.—
Magyar gyermekjegy-kölcsön	— — — 98.—

Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön	— — —	208.—
Osztrák járadék papírban	— — —	155.—
Osztrák járadék ezüstben	— — —	99.50
Osztrák korona járadék	— — —	100.25
Osztrák járadék aranyban	— — —	117.80
1860. oszt. államsorsjegyek	— — —	99.45
Osztrák-magyar bankrészvény	— — —	1.59
Magyar hitelbank részvény	— — —	8155.0
Osztrák hitelbank intézeti részvény	— — —	672.27
Osztrák-magyar államvasuti részvény	— — —	674.50
Német birodalmi márka	— — —	19.04
London vista	— — —	117.30
Páris vista	— — —	246.15
20 márkás arany	— — —	95.37
20 frankos frankos (Napolendor)	— — —	23.46



REGÉNYCSARNOK.



A titok.

— Bűnügyi regény. — 2.

Írta: Fergus Hume.

— Angolból. —

Miután többször hiába szólt hátra utasának az ülésről, azt gondolván, hogy a részeg alszik és nem hallja, leszállt, kinyitotta kocsi ajtaját és hanyatt fekvé találta bent azt az utast, kinek szája zsebkeendővel be volt kötve. Meg akarta rázni, hogy fölébressze, de alig ért hozzá, a halott lecsuszott az ülésről s a kocsis borzadva vette észre ekkor, hogy az utas már halott. Rémülten ugrott föl a bakra s a világos-kabátos urra gyanakodva, rögtön a St.-Kildai rendőr állomásra hajtott, ahol megtette a följelentést.

»A hullát kivették a kocsiból és azonnal orvosért küldtek, de az már csak a halált állapíthatta meg s ezuttal földezte azt is, hogy a kendő, melylyel a halott szája be volt kötve kloroformot áraszt, Ebből azonnal azt következtette, hogy gyilkosság történt, még pedig, kloroformmal, amely úgy ölte meg az áldozatot hogy ez észre se vette a gyilkosságot. Küzdelemnek, külső erőszaknak nyoma se volt a hullán, amely középnyagyságu, karcsu, barna férfi volt estély-öltözékben, ami meg fogja nehezíteni személyazonosságának a kiderítését, mert az ily ruhán ritkán szokott valami ismeretjel lenni. A halott zsebeiben nem volt semmiféle irat se, amelyből kiletét gyanítani lehetne és fehéreműjén se voltak meg nevének a kezdőbetűi. A számára kötött fehér selyem zsebkeendő egyik sarkában azonban ott volt vörös selyemmel himezve két betű: »O. W.«. Lehet, hogy a gyilkos tulajdon zsebkeendőjét használta a bűntény elkövetésére s akkor ez a két betű esetleg a nyomára vezethet. Ma reggel boncolják föl a hullát s valószínű, hogy ez alkalommal talán merülnek föl új bizonyítékok, amelyek a relytély megoldására vezethetnek.

Az »Argus« hétfő reggeli számában a következő tudósítás jelent meg erre az esetre vonatkozólag:

»A szombati számunkban leirt rejtélyes gyilkosság ügyében következő új bizonyítékok merültek fel;

»A rendőrségen jelentkezett egy másik kocsis, aki oly adatokat közölt a rendőrséggel, amelyek nyomára vezethetnek a gyanus felső kabátos urnak. Ez a kocsis azt vallja, hogy pénteken éjjel félkettő tájban a St.-Kilda uton járt, midőn egy világos felső kabátos ur megállította és Melbourne keleti negyedébe, a Powlett-utca hajtatót. A Wellington sugárut és a Powlett-utca sarkán megállította a kocsit, kiszállt és lassan ment gyalog fölfelé a Powlett-utcán, míg a kocsis megfordult és visszahajtatott a városba.

(Folyt köv.)

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1906. évi május 1-től.

Budapest—Nagyvárad—Kolozsvár.							Kolozsvár—Nagyvárad—Budapest.							Püspök-Ladány—Debreczen—Érmihályfalva.						
	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.	V.		V. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	Gy. v.		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Gy. v.	Sz. v.	V. v.
Budapest ind.	7 25	9	2 35	5 45	9 15		Kolozsvár ind.		7 13	5 23	12 59	6 02	11 10	P.-Ladány ind.	4	1 24	6 02	11 18	2 24	6 16
Rákos >			2 47				Jegenye >			6 11	1 42	7 09		Debreczen >	5 03	2 50	6 55	12 04	4	7
Újszász >			4 07				B.-Hunyad >		8 47	6 39	2 13	7 49	12 23	Érmihályfalva érk.	6 06	3 47	7 35	12 53	5 05	
Szolnok >	9 37	11 52	7 30	9 2	11 19		Csucsá >	4 46	9 23	7 09	2 44	8 31	12 55	Érmihályfalva—Debreczen—Püspök-Ladány						
Szajol >			7 42				Rév >	5 50	10 10	7 48	3 24	9 25	1 37		Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.	Sz. v.	Sz. v.	Gy. v.
P.-Ladány >	11 13	2 09	5 57	11 53	12 55	6 13	Élesd >	6 18	10 27	7 59	3 34	9 44	1 50	Érmihályfalva ind.	5 58	10 36	3 46	5 14	9 06	
Báránd >		2 21		12 07		6 27	Mező-Telegd >	6 42	10 41	8 11	3 45	10	2 03	Debreczen >	7 26	12 05	4 46	8 29	10 35	3 30
Sáp >		2 35		12 24		6 43	F.-Vásárhely >	6 06	10 58			10 18		P.-Ladány érk.		01 11	5 32	9 54	11 24	5 34
B.-Ujfalva >	11 46	2 53	6 31	12 46	1 33	6 07	Várad-Velence >	7 17	11 07			10 27	2 26	Debreczen—Nagy-Léta—Vértés.						
M.-Peterd >		3 05		1		5 21	Nagyvárad érk.	7 25	11 13	8 36	4 09	10 34	2 32		V. v.	V. v.	Vértés—Debreczen—Nagy-Léta			
M.-Keresztes >		3 16		1 14		5 34	Nagyvárad ind.	2 05	8 43	11 36	4 15	11 09	2 38	Debreczen i.	9 35	4 51	Nagy-Léta	5 25	1 05	
Bors >		3 22		1 28		5 51	Püspöki >	2 19	8 52	11 47		11 19		Sáránd >	10 18	5 36	Vértés ind.			
Püspöki >		3 22		1 36		7 40	Bors >	2 39		11 54		11 26		H.-Bagos >	10 28	5 46	M.-Pályi >	5 47	1 30	
Nagyvárad érk.	12 06	3 44	7 07	1 48	2 11	7 11	Mező-keresztes >	3 16		12 05		11 39		H.-Pályi >	10 45	6 05	H.-Pályi >	6 03	1 48	
Nvárad (Sz. v.) ind.	12 41	4 10	7 14	2 08	2 18	12 41	Mező-Peterd >	3 31		12 17		11 51		M.-Pályi >	10 57	6 16	H.-Bagos >	6 18	2 05	
V.-Velence >	12 48	4 17		2 14	2 26	12 48	B.-Ujfalva >	3 59	9 21	12 29	4 52	12 05	3 18	N.-Léta			Sáránd >	6 40	2 29	
F.-Vásárhely >	12 59	4 27		2 45		12 59	Sáp >	4 29	9 34	12 47		12 25		Vértés érk.	11 16	6 36	Debreczen é.	7 18	3 13	
M.-Telegd >	1 22	4 46	7 42	3 05	2 51	1 22	Báránd >	4 50		1 01		12 41		Sáránd—Derecske, Derecske—Sáránd.						
Élesd >	1 43	5 07	7 55	3 21	3 05	1 43	P.-Ladány >	6 29	10 01	1 45	5 51	1 19	4 03	Sáránd ind.	10 23	5 26	Derecske ind.	6	1 49	
Rév >	2 11	5 25	8 15	3 45	3 26	2 11	Szajol >	9 52						Derecske érk.	10 42	5 45	Sáránd érk.	6 20	2 09	
Csucsá >	3 23	6 30	9 03	4 56	4 16	3 33	Szolnok >	10 17	11 18	3 49	7 32	3 44	5 39							
B.-Hunyad >	4 03	7 11	9 23	5 32	4 52	4 03	Rákos >													
Jegenye >	4 33	7 42	9 57	6 02		4 33	Budapest érk.		1 50	6 40	9 35	7 10	7 50							
Kolozsvár érk.	5 15	8 27	10 30	6 51	5 53	5 15														

A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. A vastagsabl. számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt. A +-tel jelzettek feltételes megállóhelyek.

„Jegénye”

gyógyfürdő

Kolozsvár-megyében

Bánffy-Hunyad és Kolozsvár közt.

Klimatikus (Subalpin) gyógyhely.
Mórfürdők.

fenyő- és 9° Lobogó fürdők.

Igazgató: Dr. Kazay Kálmán.

Javalva:

Kezdődő tüdőbetegnek.

Scrofulóticusoknak.

Algokórosoknak,

Vérszegénység — Hysteria,

Ideggyengeség ellen. 1687.

Eladási hirdetmény.

A nagyvárad i. sz. Káptalan a pap-tamási-i 106. sz. tervi betétben foglalt mintegy 335. kat. holdat képező szántó-föld, kaszáló és legelőből álló birtokát egy-öt katasztralis holdas parcelláinként áruba bocsátja. A parcelláinként beérkezendő vételi ajánlatokat csakis az esetben vesszük figyelembe, ha az említett betéti összes ingatlanokra elfogadható ajánlatok érkeznek.

Venni szándékozók tartoznak szabályszerű ajánlatukat a nagyvárad i. sz. Káptalanhoz címezve, az uradalmi központi hivatalba (Sal Ferenc u.) 4. folyó évi október 1-ig benyújtani, a megajánlott, vételár 10 %-át mint bánompénzt e hivatal pénztárába ugyanakkor befizetni, s az adásvételi föltételeket aláírni.

A vételár 25 %-a a szerződés aláírásakor kifizetendő; a hátralék pedig e naptól számított egy év alatt. A bánompénz a vételár első részénél számítatik be.

Az adásvételi föltételek s egyéb felvilágosítások Dr. Imrik Gusztáv urad. ügyvédnél. (Nagyvárad Fő-utca 10.) szerzhetők meg.

Nagyvárad 1906. augusztus hóban.

1732. Nagyvárad i. sz. Káptalan.

Egy-két jó családból való,
2—3 középiskolát végzett fiu
fizetéssel felvétetik

tanulónak

a Szent László nyomdában.

Javító vizsgálatok.

A Nagyvárad i. sz. Középiskolai Intézet helyiségeiben a szüneti folyamán a javító-vizsgálatra utasított és pótlóvizsgálatra engedélyt nyert tanulók és érettségizők részére július 15-től kezdve

szüneti tanfolyamot

létesítettem, a melyen a jelentkezett tanulók középiskolai tanárjelöltek vezetése alatt kellő előkészítésben részesülnek. Az előkészítés célja nem csupán az hogy sikeres javító és pótló vizsgálatra elkészítsen, hanem az is, hogy a gyenge előképzettségű tanuló további tanulmányaihoz szilárd alapot nyerjen. Fűrdőre utazó vagy vidéken lakó szülők fiaikat teljes ellátásra is elhelyezhetik. Szigorú és mélyreható felügyelet; egészséges kerti lakás, naponkénti otthoni fürdés, testedzés egyéb foglalkoztatás. Értekezhetni naponként d. e. 9—12-ig

Nagyvárad, 1906. június hó.

Dénes Pál,

intézet-tulajdonos és igazgató.

1686b

Nagyvárad, (Tisza Kálmán-tér 9. sz.)

Ügyes lapkihordónó

felvétetik a

„TISZÁNTÚL”, kiadóhivatalában

Baross-utca 60—sz. házban egy modern uri lakás fürdőszobából s a hozzátartozó mellékhelyiségekkel 1906 november 1-től, valamint ugyanott egy udvari magtár és aszfaltozott pince-helyiség minden órán kiadó.

Értekezhetni a Polgári takarékpénztár részvénytársaságnál Kossuth Lajos-u. 4 sz.

HIRDETÉSEK

jutányos árban

felvétetnek a

„TISZÁNTÚL”

kiadóhivatalában.

Minden háztulajdonosnak

sáját érdeke, hogy jó házfedele legyen. Ennélfogva ajánlom 18 év óta fennálló jóbírónak örvendő

cserepező iparüzletemet.

Elvállalok minden e szakmába vágó munkálatokat, ugymint **cserép-, pala-** stb. **fedeleknél** évi jókarban tartását évi csekély összeg fizetése mellett. Nemkülönben zsindeyes tetők **cserépre való átfedését** a legolcsóbb árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Mint a múltban úgy a jövőben is legfőbb törekvésem, hogy megrendelőimet a legpontosabb munkálatokkal teljesen kielégítek.

Maradtam kiváló tisztelettel

Tárnoky László

cserép- és palafedő mester

Szaniszló-u. 717.

Pártoljuk a hazai ipart! Ne vigyük pénzünket idegenbe,
hanem vásároljunk kizárólag magyar készítményű

BÚTOROKAT

gyári árban, kezeség mellett a

Magyar Műbútorgyár Részvénytársaságnál

NAGYVÁRADON, FŐ-UTCA ELEJÉN.

Ipari és kereskedelmi vezető: PORJESZ HERMAN.

Teljes lakás- szálloda- és kávéházberendezések műipari vállalata.

Kívánatra tervek és költségvetések. — Telefon 421 szám.